

dansk
Skoleidræt
- sætter skolen i bevægelse

RESULTATAFTALE 2024

Junioridrætsleder

EVALUERINGSRAPPORT

UDARBEJDET AF

Torben Aaes Hansen
Jacob Have Nielsen
Julie Agergaard
Rikke Elvig Odgaard
Sofie Bredsdorff-Larsen

Junioridrætsleder Evalueringsrapport – Resultataftale 2024

Udgivet

December 2024

©Dansk Skoleidræt 2024

Forfatter

Torben Aaes Hansen

Udviklingskonsulent, Dansk Skoleidræt

Jacob Have Nielsen

Videnskonsulent, Dansk Skoleidræt

Julie Agergaard

Studentermedhjælper, Dansk Skoleidræt

Rikke Elvig Odgaard

Studentermedhjælper, Dansk Skoleidræt

Sofie Bredsdorff-Larsen

Studentermedhjælper, Dansk Skoleidræt

Foto

Hannibal Klok, Dansk Skoleidræt

Dansk Skoleidræt

Nørrevoldgade 37, 5800 Nyborg

www.skoleidraet.dk

Denne rapport er en delrapport fra Dansk Skoleidræts Evalueringsrapport som blev udarbejdet som en del af resultataftalen mellem Børne- og Undervisningsministeriet og Dansk Skoleidræt omkring Dansk Skoleidræts Driftsliggende tilskud i 2024. Den samlede rapport evaluerer fem udvalgte indsatser fra Dansk Skoleidræt målrettet at fremme trivsel og læring i skolen igennem idræt og bevægelse. Find den samlede rapport [her](#).

Dansk Skoleidræts publikationer kan frit citeres med tydelig kildeangivelse.

6.1. Om Junioridrætsleder

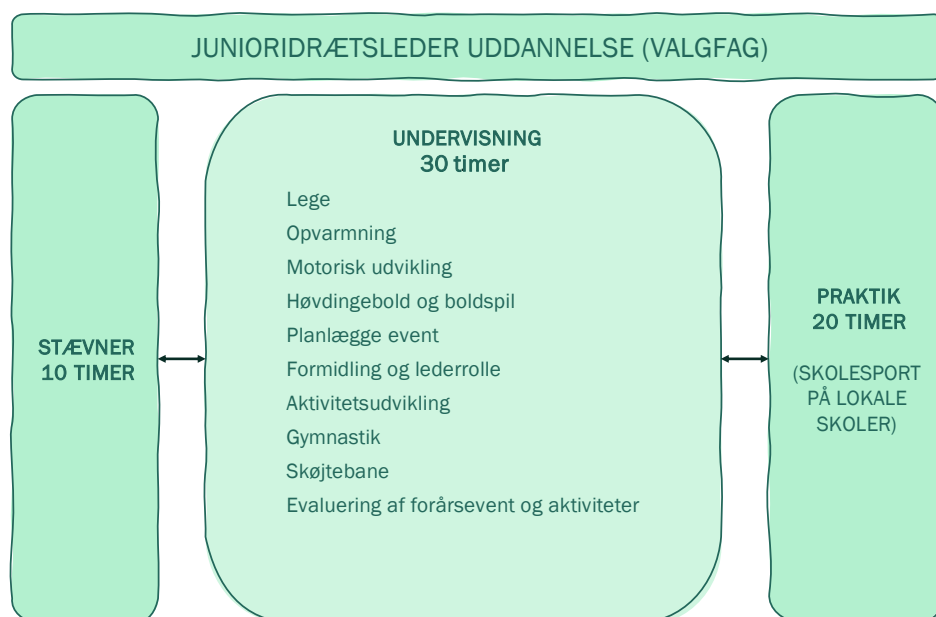
Siden 2004 har Dansk Skoleidræt (DSI) uddannet elever som junioridrætsledere (JIL) og understøttet koblingen mellem skole og fritidslivet ved, at eleverne får kompetencer til at være instruktører i det lokale foreningsliv.

Målgruppen for Junioridrætslederuddannelsen er elever, der har valgt uddannelsen som et valgfag i overbygningen, i ungdomsskoleregion eller i en forening. Indsatsen er i dag forankret i DSI's kursusafdeling, hvor vi både tilbyder at uddanne eleverne selv til at blive junioridrætsledere eller at uddanne lærere, så de bliver uddannet som undervisere inden for konceptet. Andre steder er JIL forankret lokalt på skoler eller i kommuner, hvor uddannelsen af junioridrætsledere varetages af lærere, der har dette som en del af deres arbejdsfunktion på skolen.

Junioridrætsledere har historisk set været tæt koblet med DSI's indsats Skolesport, som har været et målrettet tilbud for børn, der ikke er foreningsaktive.

Denne evalueringsrapport tager afsæt i en kommune, hvor JIL har været forankret kommunalt siden 2014 og hvor junioridrætslederuddannelsen varetages af en kommunal underviser. Desuden foregår uddannelsen i tæt sammenspil med Skolesport på skolerne, hvor junioridrætsleder eleverne gennemfører deres praktik.

Uddannelsens opbygning og indhold i den undersøgte kommune er illustreret i figuren nedenfor.

Figur 6.1. Overblik over indholdet i Junioridrætsleder-valgfaget

6.2. Formål og mål

Formålet med evalueringen er at afdække, hvordan forskellige aktører omkring JIL vurderer elevernes udbytte af at være en del af JIL. Dette både med fokus på kompetencer inden for trænergerninger og grundlæggende kendskab på,

hvordan man planlægger, igangsætter og justerer aktiviteter samt kendskabet til kroppen og udviklingen af motoriske færdigheder. Desuden har det også været evalueringens mål at afdække afledte effekter af at stå med ansvaret for aktiviteter over for en flok børn og skulle formidle til dem.

Ovenstående mål er illustreret i nedenstående logic-model. Outcomes markeret med fed opstilles som mål-kriterier i nærværende evaluering.

RESSOURCER	AKTIVITETER	OUTPUTS	OUTCOMES	IMPACT
Kompetent JIL-underviser	Undervisningsmateriale	Elever deltager i JIL uddannelsen	Eleverne får kendskab til krop, motorisk udvikling og foreningslivet.	Elever udvikler vigtige sociale og faglige kompetencer
Skolesportsskoler tilbyder praktik	Undervisningsforløb		Eleverne får erfaring med igangsætning og styring af leg og bevægelse.	Det lokale frivillige foreningsliv styrkes
Kommunal tovholder	Praktik på skole			
Kommunalt valgfag tilbydes	Deltagelse som dommer til stævner			
			Uddannelsen er et afholdt element i en varieret skoledag	
			Eleverne styrker deres idrætslige handlegkompetence	
			JIL elever engagerer sig i foreningslivet som trænere eller instruktører	
			JIL elever igangsætter bevægelsesaktiviteter på egen skole	

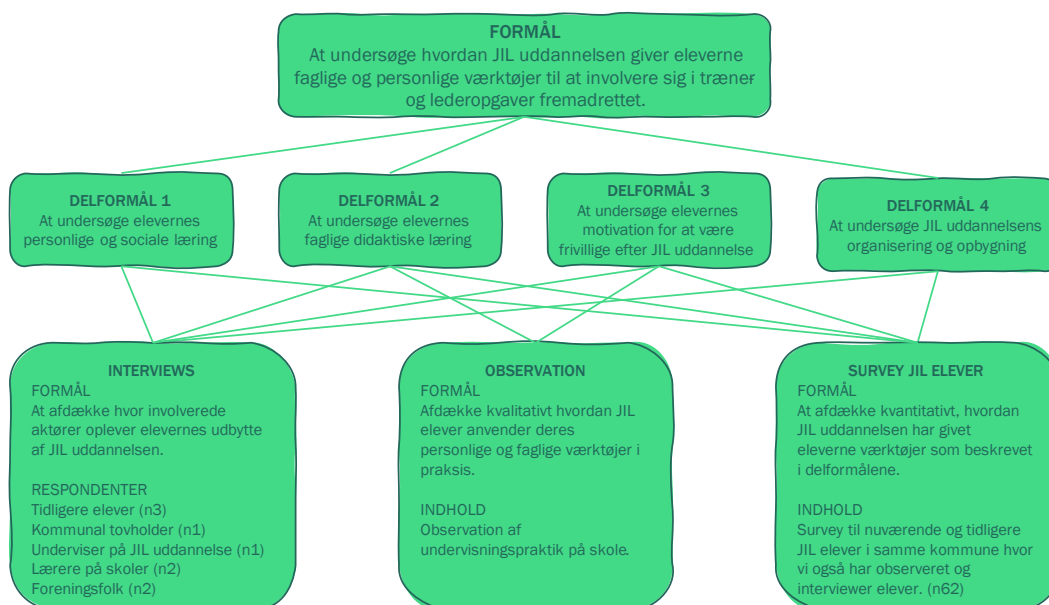
Tabel 6.1. Logic-model for Junioridrætsleder-uddannelsen.

6.3. Design og dataindsamling

Evalueringen af Junioridrætslederuddannelsen har til formål at evaluere elevernes udbytte af uddannelsen. Indsatsen er velforankret i hele landet og nogle steder er det kommunen, der koordinerer uddannelsen, mens det andre steder er skolerne, der har valgt at prioritere JIL som valgfag. Med afsæt i den kommende Folkeskoleaftale, hvor skoler i hele landet får mulighed for at indføre lokale valgfag, anser vi det derfor som væsentligt grundlag for at undersøge indsatsens effekt.

JIL uddannelsens overordnede formål har været styrende for nærværende evaluering.

Evalueringens formål og metodiske ramme er skitseret i nedenstående figur.

Figur 6.2. Formål og design af evalueringen af Junioridrætsleder-uddannelsen

Overordnet design

Evalueringen tager afsæt i et casestudie af JIL i en enkelt kommune baseret på et mixed methods design med både kvalitative og kvantitative dataindsamlinger. Dette design muliggjorde at skabe en nuanceret og dybdegående forståelse for det udbytte, som eleverne får gennem uddannelsesforløbet i JIL.

Indledningsvis interviewede vi personer med overordnet ansvar for JIL, der ligeledes havde en lang tilknytning til JIL. Efterfølgende blev forskellige andre aktører med tilknytning til JIL interviewet. Dette med afsæt i at få et 360 graders perspektiv på elevernes udbytte. Dette resulterede i, at de kvalitative interviews har data fra 1) den kommunale tovholder, 2) underviser på JIL-uddannelsen, 3) lærere fra skolen med JIL-praktik, 4) foreningsfolk, 5) nuværende JIL-elever 6) tidligere JIL-elever. Herigennem har undersøgelsen fået en bred indsigt fra personer, der møder JIL og eleverne på forskellige måder. Interviews dannede udgangspunkt for at designe en survey der blev sendt til nuværende og tidligere

JIL-elever i kommunen. Endvidere blev der med afsæt i interviews foretaget en observation af JIL-elever i praktik.

De tre forskellige datasæt har bidraget til at triangulere data og sikre validitet af evalueringssrapportens konklusioner.

Interviews

De semistrukturerede interviews havde til formål at få en dybdegående forståelse for, hvad eleverne lærer ved at deltage i JIL-uddannelsen. Der blev i alt gennemført 11 interviews med seks forskellige respondentgrupper. Dette blev valgt for at få flest mulige nuancer på elevernes udbytte. De nuværende elever blev interviewet i et gruppeinterview med henblik på at skabe trygge rammer for eleverne.

I nedenstående tabel fremgår de personer, der er interviewet samt længden af interviewet.

INTERVIEW #	KILDE	VARIGHED (minutter)
1-3	Tidligere JIL-elever (3 piger)	22-28
4	Kommunal tovholder (1 mand)	58
5-6	Foreningstilknyttede (2 mænd)	24-30
7-8	Skolesportslærer (2 mænd)	25
9	JIL-underviser (1 mand)	40
10-11	Nuværende JIL-elever (7 piger)	29-30

Tabel 6.2. Oversigt over interviews

Interview # 1-8 blev gennemført via Microsoft Teams. Interviewet blev optaget på video og transskriberet løbende af Teams digitale funktion. Efterfølgende blev interviewet gennemlæst og justeret manuelt for digitale misforståelser.

De interviewede personer var blevet kontaktet af den kommunale tovholder som videreformidlede kontakten til os. Denne mulighed blev valgt, da vi ikke har et lokalt kendskab i kommunen eller oversigt over, hvem i kommunen, der er involveret i JIL. Den kommunale tovholders netværk har således hjulpet os frem til personer, der har stort kendskab til JIL. Samtidig kan det også have den bias, at de respondenter, der er indgået i denne undersøgelse, har en positiv tilgang til JIL og det udbytte eleverne får med sig fra uddannelsen.

Observation

Formålet med observationer var muligheden for at afdække, sammenholde og underbygge data fra interviews og gennem egen tilstedeværelse at få bedre forståelse for respondenternes beskrivelser af deres erfaringer med JIL.

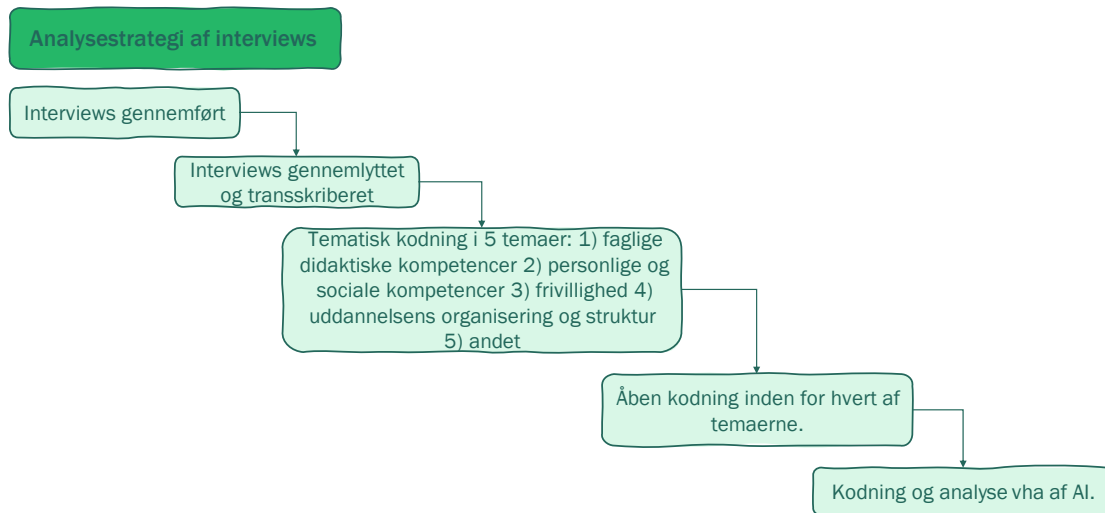
Observation af junioridrætsledere foregik både af den undervisning som JIL-eleverne modtog og af eleverne i praktik. Elevernes praktik var på en skole, hvor der var samarbejde mellem det kommunale junioridrætsleder tilbud, og en skole der havde en skolesports tilbud for børn, der har svært ved at finde sig til rette i foreningstilbud. Observationsguiden tog afsæt i den spørgeguide, der var blevet anvendt til interviews og havde særligt fokus på at observere elevernes faglige kompetencer samt personlige og sociale kompetencer. Observatørerne tog

feltnoter under observationen, som blev renskrevet og uddybet umiddelbart efter observationen.

Observationerne blev foretaget af samme personer, som også har interviewet elever og underviser på Junioridrætsleder uddannelsen.

Kvalitativ analysestrategi

Den nedenstående figur viser vores fremgangsmåde i analysen af det kvalitative datamateriale.

Figur 6.3. Analysestrategi for interviews

Interviews blev transskriberet i Teams funktionen, imens interviewet blev afholdt. Herefter blev transskriberingen gennemlæst og rettet til for de misforståelser, der evt. måtte være ved den digitale transskribering. Evalueringens fire delformål var afsæt for en deduktiv kodning af de gennemførte interviews. Herefter blev hver af temaerne kodet induktivt. Hver respondentgruppe (tidligere elever, nuværende elever, kommunale tovhold osv.) blev kodet hver for sig i et Excel ark. Herefter blev AI anvendt til at finde mønstre, modsætninger og sammenhænge inden for hver respondentgruppe. Respondentgrupperne blev analyseret af AI med afsæt i samme prompt. Dette materiale har ligget til grund for den samlede analyse.

Spørgeskema

Spørgeskemaundersøgelsen blev udformet med afsæt i undersøgelsens centrale spørgsmål samt den indsigt, som vi også havde fået igennem interviews med række personer. Idet JIL-eleverne kun er halvvejs inde i uddannelsen blev spørgeskemaet også sendt ud til JIL elever fra skoleåret 2023/24 og 2022/2023. Spørgeskemaet blev forud for udsendelsen gennemlæst af den kommunale JIL-tovholder, en erfaren JIL-koordinator fra en anden kommune samt to projektledere fra Dansk Skoleidræt, der har arbejdet med JIL i en år-række. Efter justering af spørgeskemaet med deres input blev spørgeskemaet sendt ud til eleverne i kommunen.

DIMENSION	VARIABEL	SPØRGSMÅL	SVARMULIGHEDER
Elevernes baggrund	Tidspunkt for deltagelse	Hvilket skoleår var du en del af Junioridrætsleder-uddannelsen?	Valgmuligheder
	Uddannelsestype	Hvilken type Junioridrætsleder-valgfag deltog du i?*	Almindelig Junioridrætsleder Håndbold Junioridrætsleder
	Alder & køn	Hvilket klassetrin går du på?	7, 8, 9, 10
		Hvilket køn er du?	Dreng/ pige/ andet
	Skoleglæde	Hvor glad er du generelt for at gå i skole?	Smiley 1-5
	Idrætsaktiv i fritiden	Hvor mange gange går du til en idrætsaktivitet i fritiden i en normal uge?	Afkryds: 0-8+ gange om ugen
		Hvor mange gange går du til andre aktiviteter i fritiden i en normal uge?	
	Frivillig i fritiden	Er du frivillig træner/ instruktør i din fritid?	Ja, nej, ved ikke
		Var du frivillig træner/ Instruktør inden du startede på junioridrætsleder på skolen?	Ja, nej, ved ikke
Har Junioridrætslederuddannelsen fået dig til at overveje at blive frivillig træner/ instruktør nu? **		Ja, nej, ved ikke	
Valg af JIL	Jeg valgte Junioridrætsleder valgfaget fordi... (vælg de 3 udsagn, der passer bedst)	Forskellige udsagn der kan vælges	
Elevernes oplevelse af JIL	Undervisning	Hvor mange stjerner vil du give Junioridrætsleder-valgfaget?	1-5 stjerner
		Hvad skal der til for at du giver Junioridrætsleder-valgfaget en stjerne mere?***	Fritekst
	Praktik	Hvor foregår din praktik hovedsageligt?	Valgmuligheder
		Hvordan har du overordnet oplevet din praktik?	Smiley 1-5
	Undervisningsaktiviteter	Hvordan vurderer du følgende aktiviteter i JIL?	Smiley 1-5
Udviklingsmuligheder	Hvis du kunne tilføje noget til Junioridrætsleder-valgfaget, hvad skulle det så være?	Fritekst	
Elevernes udbytte af JIL	Anvendelse i andre sammenhænge	Har du anvendt noget af det du lært i andre sammenhænge?	Valgmuligheder
		Hvilke ting har du anvendt?	Fritekst
	Stor/ lille	Hvordan har du oplevet relationen mellem dig og de børn du har undervist?	Smiley 1-5
		Hvad har reaktionerne fra børnene gjort ved dig?	Fritekst
	Læringsmål	Hvordan passer følgende udsagn på dit forløb med Junioridrætsleder-valgfaget? Jeg har lært, hvordan jeg organiserer aktiviteter for børn. Jeg har lært at justere og udvikle aktiviteter, så de passer til børnene. Jeg har fået bedre kendskab til, hvordan motorikken udvikles. Jeg har fået bedre kendskab til, hvordan en forening fungerer. Jeg har fået bedre kendskab til, hvordan kroppen fungerer. Jeg synes ikke rigtig at Junioridrætsleder-valgfaget har givet mig noget nyt.	1- Meget uenig 2 3 4 5- Meget enig Ved ikke
		Hvordan passer følgende udsagn på dit forløb med Junioridrætsleder-valgfaget? Jeg har lært, at det er ok at man ikke kan det hele i starten. Jeg tør i højere grad at stille mig op foran andre i forbindelse med idrætsaktiviteter. Jeg har fundet ud af, at det betyder meget for mig at gøre noget godt for andre. Jeg er blevet mere motiveret i idrætsundervisningen i skolen. Jeg tænker mere over, hvordan min egen træner laver træning, når jeg selv træner i fritiden. Jeg er blevet mere aktiv i den almindelige undervisning og melder mig mere i timerne end før. Det er blevet lettere at fremlægge noget i klassen.	1- Meget uenig 2 3 4 5- Meget enig Ved ikke
		Hvordan passer følgende udsagn på dit forløb med Junioridrætsleder-valgfaget? Jeg har fået mere lyst til nu at være hjælpetræner eller instruktør efter Junioridrætsleder-valgfaget. Jeg føler mig rustet til at være hjælpetræner eller instruktør efter Junioridrætsleder-valgfaget.	1- Meget uenig 2 3 4

DIMENSION	VARIABLE	SPØRGSMÅL	SVARMULIGHEDER
		Jeg er blevet mere motiveret til at være hjælpetræner, fordi Skolesportsbørn eller børn fra for- eningen er glade for mig.	5- Meget enig Ved ikke
	Andet udbytte	Hvad har været det mest brugbare, som du indtil videre har lært i Junioridrætsle- der-valgfaget?	Fritekst

Tabel 6.3. Indhold i survey til elever på Junioridrætsleder-uddannelsen

* I kommunen hvor undersøgelsen blev foretaget har man i to år udbudt en junioridrætsleder-uddannelse specifikt rettet imod håndbold som en del af valgfagspakken.

** Spørgsmålet blev stillet til de respondenter som svarede nej til, at de er frivillig træner eller instruktør.

*** Spørgsmålet blev stillet til de respondenter, som gav uddannelsen mindre end 5 stjerner.

6.4. Analyse af junioridrætslederuddannelsen

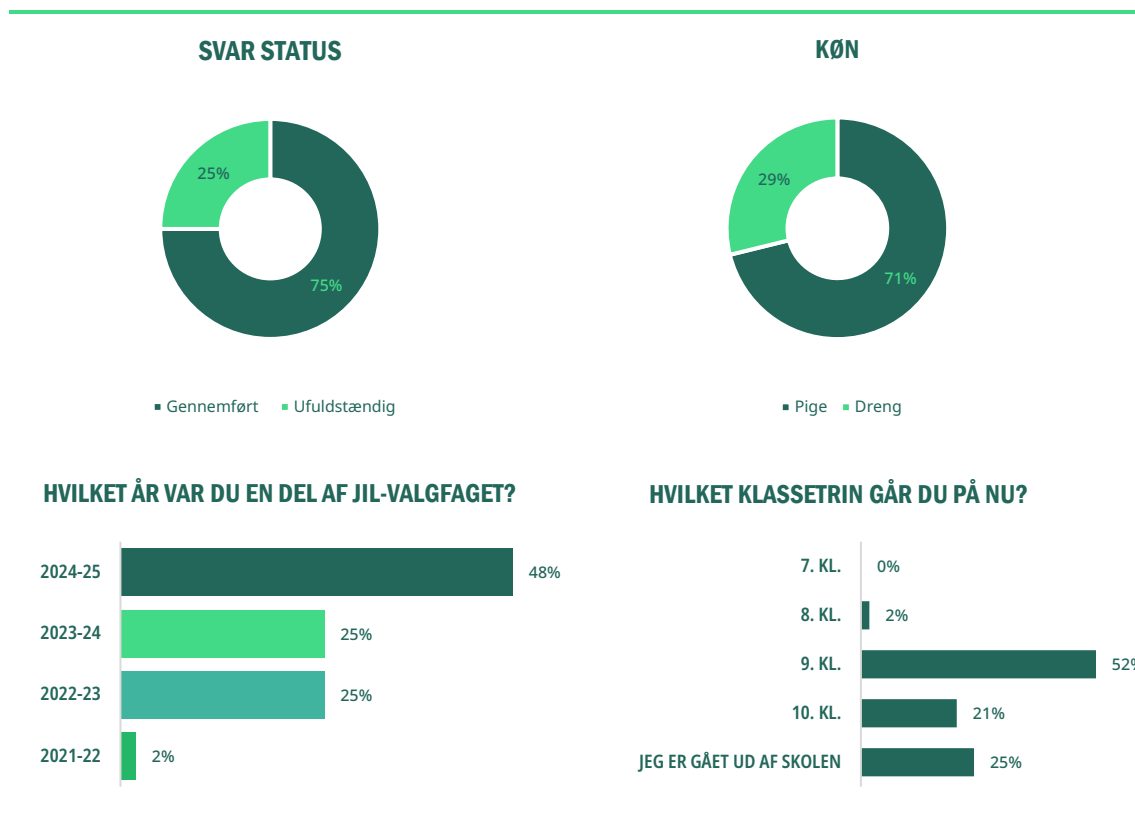
Baggrund

I de første afsnit giver vi et overordnet billede af respondenternes baggrunde og valg af JIL med afsæt i datamateriale fra spørgeskemaundersøgelsen.

Spørgeskemaundersøgelsen giver en bred indsigt i JIL-uddannelsen, og det udbytte eleverne får af at være en del af valgfaget. Spørgeskemaundersøgelsen understøtter også i høj grad de fund, som vi har fra interviews og observationer, der giver et samlet billede af at være et valgfag, der skaber stor værdi og glæde hos elever.

Deskriptive data

Spørgeskemaet blev besvaret af i alt 52 elever, som er i gang med, eller tidligere har gennemført JIL uddannelsen. 75% gennemførte hele spørgeskemaet og 25% svarede på dele af det. 71% af respondenterne var piger og 29% drenge. Om-trent halvdelen af respondenterne (48%) deltager i JIL-valgfaget i dette skoleår, 2024-25, og den anden halvdel har primært deltaget i skoleårene 2023-24 (25%) og 2022-2023 (25%). 52% af respondenterne gik i 9. klasse, og 21% i 10.klasse. En fjerdedel af respondenterne var gået ud af grundskolen til en ungdomsuddannelse.

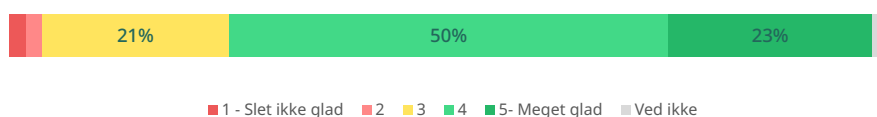

Figur 6.4. Deskriptive data for Survey blandt nuværende og tidligere elever på Junioridrætsleder-valgfaget i den undersøgte kommune. (n=52)

Respondenterne var overvejende glade for at gå i skole. Mere end 7 ud af 10 elever (73%) var enten glade eller meget glade for at gå i skole, og kun 4% svarede, at de var lidt eller meget lidt glade for at gå i skole.

HVOR GLAD ER DU GENERELT FOR AT GÅ I SKOLE?

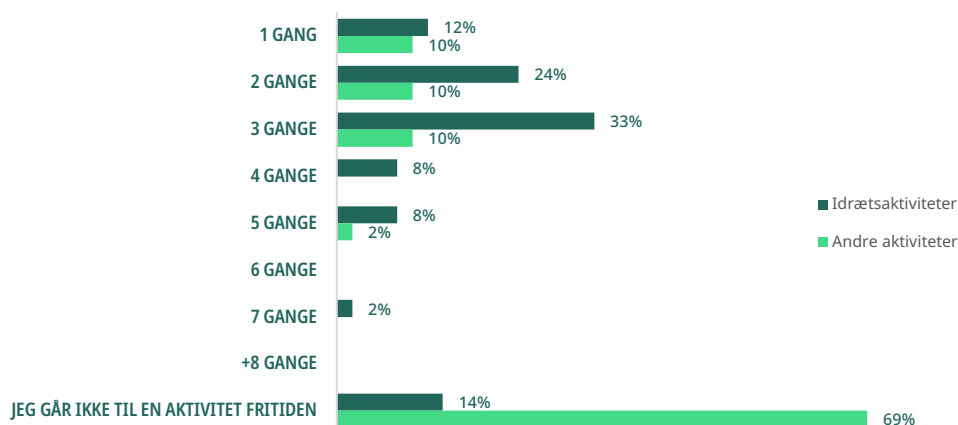
(Hvis du ikke går i skole længere, må du gerne tage afsæt i, hvor glad du var for at gå i skole.)

Figur 6.5. Skoleglæde blandt elever på Junioridrætsleder-valgfaget i den undersøgte kommune (n=52)

8 ud af 10 respondenter (86%) går til én eller flere idrætsaktiviteter i fritiden, og 31% gik til andre fritidsaktiviteter end idrætsrelaterede aktiviteter. De fleste respondenter går til idrætsaktiviteter 2-3 gange i ugen (hh. 24% og 33%), og de respondenter som går til andre aktiviteter er afsted 1-3 gange i ugen (10%).

HVOR MANGE GANGE GÅR DU TIL EN AKTIVITET I FRITIDEN I EN NORMAL UGE?

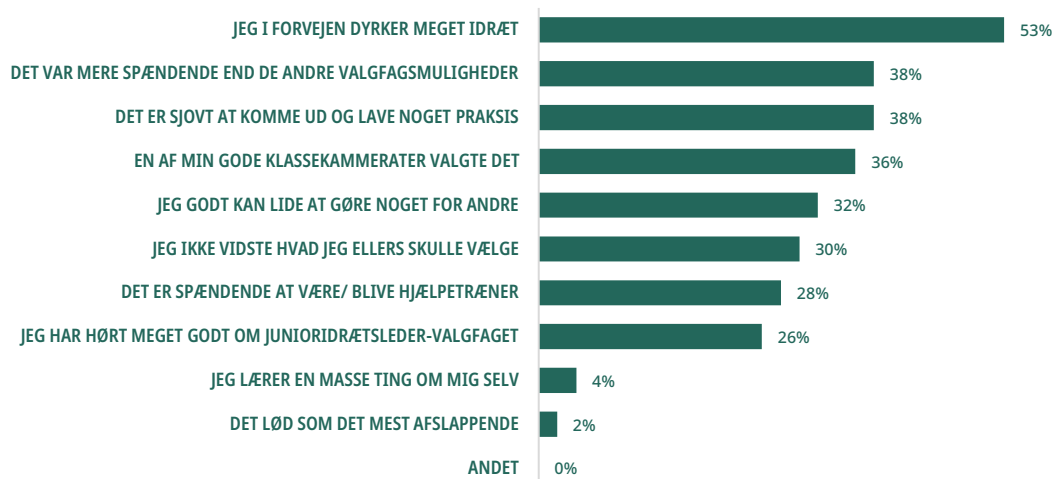
Figur 6.6. Deltagelse i fritidsaktiviteter blandt elever på Junioridrætsleder-valgfaget i den undersøgte kommune (n=51).

Elevernes motivation for Junioridrætsleder-uddannelsen

Figur 6.7 viser, at idrætsdeltagelse er et vigtigt motiv for at vælge Junioridrætsleder-uddannelsen. Halvdelen af eleverne (53%) angav, at de valgte JIL-uddannelsen, fordi de i forvejen dyrkede meget idræt. Andre motiver for at vælge uddannelsen var, at det var mere spændende end andre udbudte valgfag (38%), praksiselementet i faget (38%) eller at andre venner havde valgt faget (36%). Kun 2% angav, at de valgte JIL-uddannelsen, fordi det var det mest afslappende valgfag sammenlignet med andre, og 4% angav, at de valgte uddannelsen for at lære noget om sig selv.

JEG VALGTE JIL- UDDANNELSEN FORDI...

(vælg de 3 udsagn som passer bedst)

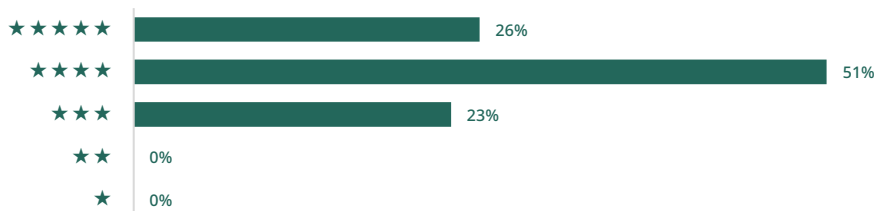

Figur 6.7. Motiver for at vælge Junioridrætsleder som valgfag blandt elever på Junioridrætsleder-valgfaget i den undersøgte kommune (n=47).

Elevernes oplevelse af Junioridrætsleder-uddannelsen

Eleverne i undersøgelsen udtrykte en stor tilfredshed med Junioridrætsleder-uddannelsen, idet 77% af respondenterne gav uddannelsen minimum 4 stjerner ud af 5 mulige. Samtidig gav ingen respondenter kurset én eller to stjerner.

HVOR MANGE STJERNER VIL DU GIVE JUNIORIDRÆTSLER-VALGFAGET?

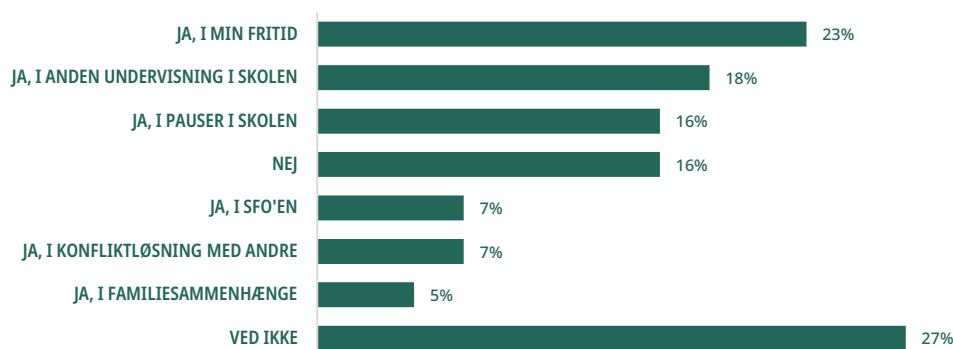
Figur 6.8. Generel oplevelse af Junioridrætsleder-uddannelsen blandt elever Junioridrætsleder-valgfaget i den undersøgte kommune (n=47).

De respondenter, som svarede mellem en og fire stjerner fik mulighed for med tekst at angive hvad der skulle til for, at de ville give valgfaget en stjerne mere. Disse svar grupperede sig i to overordnede temaer: 1) at undervisningen er mere spændende og varieret, samt 2) at eleverne får flere redskaber til at håndtere yngre elever. Respondenter, som ønskede mere variation, angav, at det var et godt fag, men kunne blive lidt ensformigt med den samme type undervisning. Respondenter, som ønskede sig flere redskaber til at håndtere yngre elever, angav blandt andet at få hands-on metoder og lege til at få de små til at lytte og lære dem forskellige ting samt viden om børns udvikling, og hvordan man kan understøtte den.

Anvendelse af tillærte kompetencer

Næsten seks ud af ti (57%) angav, at de har anvendt de ting, som de har lært i JIL-valgfaget i andre sammenhænge. Dette skete mest i fritiden (23%) samt i anden undervisning i skolen (18%) og i pauserne (16%). Af de 43% som ikke angav, at de anvendte noget af det tillærte, udgjorde de 16%-point respondenter som svarede nej, og 27%-point respondenter som svarede ved ikke.

HAR DU ANVENDT NOGET AF DET, DU LÆRT I ANDRE SAMMENHÆNGE?

Figur 6.9. Anvendelse af tillærte kompetencer blandt elever på Junioridrætsleder-valgfaget i den undersøgte kommune (n=44).

Respondenterne fik mulighed for skriftligt at uddybe, hvilke dele de har anvendt. Størstedelen af respondenterne angav, at de har anvendt øvelserne og legene som de lærte på uddannelsen, og en del omtalte 'de ting vi har lært'. 'De ting vi har lært' kan muligvis omhandle formidling af aktiviteter og konfliktløsning, idet disse elementer blev fremhævet af enkelte respondenter

De ting vi har lært og legene

Fritekstbesvarelse, Hvilke ting har du anvendt?

Legene og noget af den information vi har fået på uddannelsen. Fx til hvordan man bedst kan forklare opgaverne til børnene

Fritekstbesvarelse, Hvilke ting har du anvendt?

Konfliktløsning, se på de hele udefra

Fritekstbesvarelse, Hvilke ting har du anvendt?

Delformål 1: Elevernes personlige og sociale læring

Elevernes refleksioner om deres oplevelser med Junioridrætsleder-uddannelsen fremhæver en væsentlig personlig og social udvikling. Mange af eleverne beskriver, hvordan arbejdet med børnene har styrket deres kompetencer inden for ledelse, samarbejde og relationsopbygning.

Ledelsesansvar og personlig vækst

Flere elever fremhæver, hvordan rollen som junioridrætsleder har givet dem mulighed for at tage ansvar og udvikle lederevner. En elev fortæller:

Jeg synes også lidt det der med, at du får lov til at tage styringen. At læreren bare giver slip, og siger, nu får I lov til at prøve det her. [...] Så man får virkelig prøvet noget nyt.

Nuværende JIL-elev

Citatet illustrerer, hvordan eleverne har mulighed for at eksperimentere med ansvar og træffe beslutninger, hvilket styrker deres selvtillid og evne til at tage initiativ i fremtidige situationer.

Særligt en tidligere JIL-elev beskriver, hvordan uddannelsen også bidrog til udvikling af selvtillid og mod på at prøve nye uvante løsninger. Eleven beskriver,

hvordan hendes deltagelse på uddannelsen hjalp hende med at overvinde usikkerhed og blive mere tryk ved at stå foran andre og have mod til at prøve nye ting af.

Til at starte med, der var man sådan lidt usikker og turde ikke rigtigt sådan. Hvis vi nu havde lavet opvarmningsprogram, så var det meget stramt at sætte sig op foran alle de andre [...] men eftersom man var ude og gøre det i skolesport, fandt man måske ud af OK, de [andre JIL-elever] er der måske af samme årsag som mig.

Tidligere JIL-elev

Jeg har bare lært at stå foran en masse mennesker og kunne lide det og ikke føle, at det er mega mærkeligt.

Tidligere JIL-elev

Og så har man måske taget lidt med videre, at man godt kan prøve nye ting, og at man ikke skal være så indsnævret på, hvad man kan i forvejen.

Tidligere JIL-elev

Muligheden, for at eleverne over længere tid har haft mulighed for at prøve sig af i forholdsvis trykke og frie rammer, har resulteret i, at deres tillid til egne evner er vokset over tid, og at de derigennem har turdet at kaste sig ud i ting, som de var mindre trykke ved.

Elevernes udvikling understøttes af den kommunale tovholder, underviser og skolesportslærere, som fremhæver, at deltagerne får større tro på egne evner og udvikler deres sociale færdigheder. Elever, der tidligere har været stille eller tilbageholdende, bliver mere udadvendte og engagerede. De lærer at tage ansvar, undervise og stå frem, hvilket giver dem en følelse af mestring og succes.

Det at tør at være på, tør at stille sig op og tør at undervise. Ja altså den selvtillid det giver, at man faktisk er ret god til noget og faktisk godt kan.

Kommunal tovholder

"Og hun har været sådan meget stille pige og nu står hun bare og underviser og skal til at være lærer."

Kommunal tovholder

En af lærerne supplerer ligeledes med et eksempel på en elev, der gik fra at være en lille genert pige, der ikke turde stille sig op i klassen og sige noget, men udviklede sig til, at hun faktisk nu står som instruktør nede i en lokal idrætsforening og er ansvarlig for sit eget hold.

Denne udvikling viser, hvordan uddannelsen ikke kun styrker elevernes selvtillid, men også giver dem modet og kompetencerne til at tage initiativ og påtage sig ansvar – både i og uden for skolen.

Relationer til børnene og forståelse for forskellighed

Arbejdet med børnene i skolesport bidrager også til elevernes sociale udvikling. Eleverne beskriver en tættere relation til børnene og en øget forståelse for forskelligheder. Relationen mellem JIL-eleverne og børnene udvikles også til at blive dyrket i frikvartererne.

Jeg tror, at jeg har fået et andet bånd til børnene, end at det bare er dem, der går i en O. klasse. Nu har man lært dem at kende, og børnene kommer også til en i pauserne.

Nuværende JIL-elev

Respondenterne i interviews er selv opvokset i en foreningskontekst, hvor de har været omgivet af andre børn, der ligesom dem har dyrket idræt af lyst og glæde, og hvor konkurrencen også har været et væsentligt element. Derfor er det interessant, at de nuværende og tidligere elever er bevidste om den idrætskultur, de selv har med i deres egen rygsæk, og at de i deres praktik med skolesportsbørn beskriver deres nye værktøjer til at handle inkluderende og være en støttende figur for børn, der har brug for ekstra hjælp. Flere af respondenterne beskriver også, at uddannelsen har lært dem at finde en balance mellem deres lederskab og empati for at skabe en rummelig og inkluderende atmosfære, hvor alle børn føler sig set og hørt. En tidligere elev udtrykker det sådan:

Man bliver opmærksom på, at børn er meget forskellige, og det er forskelligt, hvad de kommer fra, og man skal tackle dem forskelligt.

Tidligere JIL-elev

Oplevelsen af at skabe relationer med børnene giver eleverne indsigt i, hvordan de kan arbejde med forskellige typer mennesker og bygge bro mellem individer i forskellige aldersgrupper.

En af de tidligere JIL-elever beskriver, hvordan hun er blevet opmærksom på, at børn motiveres på forskellig vis, og hvordan konkurrencesituationer kan være en hæmsko for nogle børns deltagelse, og at det kræver en særlig indsats at sikre en positiv oplevelse for disse børn. Eleven understreger vigtigheden af at støtte de yngste deltagere og hjælpe dem med at føle sig trygge i deres rolle og aktiviteter:

Man kan også huske at sige OK de skal også i gang, men de skal også i gang på en god måde og sørge for at de kommer ind. Altså og blive trygge i hvad de laver.

Tidligere JIL-elev

Fordi det er ikke alle børn, som der måske synes, det er megafedt at lave konkurrencer hele tiden [...] hvordan tackler man lige dem, og hvordan får man dem ind og sørger for at få blandet holdene, så alle har ligesom den her gode oplevelse.

Tidligere JIL-elev

Hun fremhæver lærernes rolle i at lære hende at være opmærksom på børns forskelligheder og behov for tryghed.

En af lærerne beskriver, hvordan relationen mellem JIL-eleverne og børnene er vigtig for begge parter.

Den der stor-lille relation mellem de her junioridrætsledere og så børnene, den vokser de alle sammen af.

Skolesportsærer

De yngre elever ser op til junioridrætslederne, hvilket skaber respekt og begejstring, mens de ældre udvikler empati og sociale færdigheder. "De små synes, det er megafedt, der kommer nogle store og leger med dem, og de store opnår også rigtig meget ved det.

Skolesportsærer

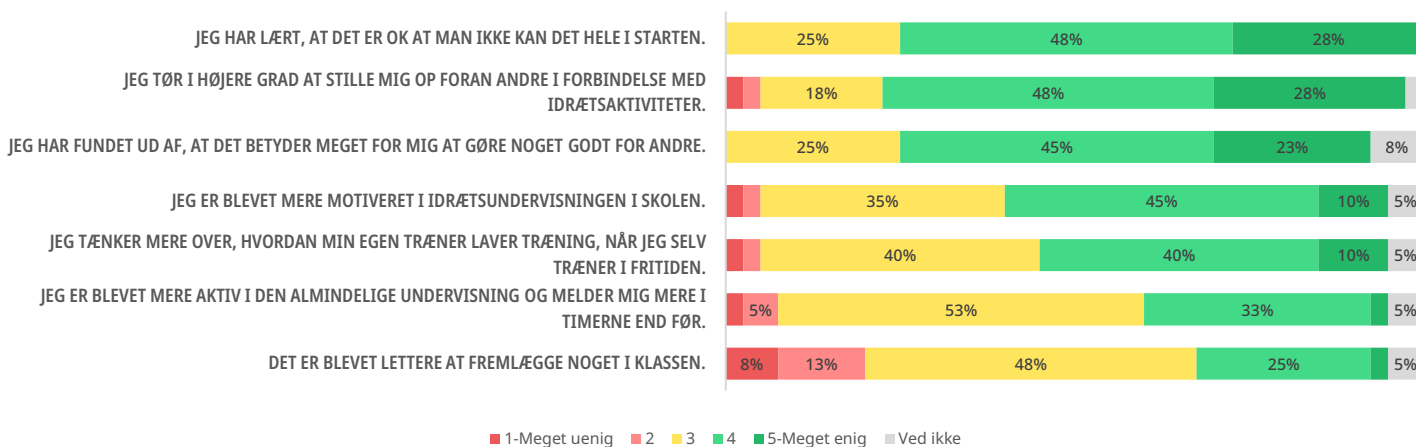
Fra lærerens perspektiv er relationerne dermed ikke kun vigtige for Skolesportsaktiviteternes gennemførelse, men også som et fundament for personlig og social udvikling hos begge grupper

Elevernes personlige kompetencer – kvantitative data

Tre ud af fire elever angav i spørgeskemaundersøgelsen, at de er enige eller meget enige i, at Junioridrætsleder-uddannelsen har hjulpet dem til at forstå, at det er ok ikke at kunne det hele fra starten (76%), samt givet dem tryghed til at stille sig op foran andre i idrætsaktiviteter (76%) (Figur 6.10.). Ligeledes angav 68%, at uddannelsen har hjulpet dem til at finde det meningsfuldt at gøre noget for andre. Det ses ligeledes, at uddannelsen i mindre omfang har haft en betydning for eleverne i den øvrige skoleundervisning, hvor 36% angiver, at de er blevet mere aktive i den almindelige undervisning, og 28% angiver at det er blevet lettere at fremlægge i klassen.

PERSONLIGE KOMPETENCER

Hvordan passer følgende udsagn på dit forløb med Junioridrætsleder-valgfaget?

Figur 6.10. Udbytte af Junioridrætsleder-valgfaget ift. Personlige kompetencer blandt elever på Junioridrætsleder-valgfaget i den undersøgte kommune (n=40).

Opsamling delformål 1 - elevernes personlige og sociale udvikling

Junioridrætsleder-uddannelsen har en markant positiv indvirkning på elevernes personlige og sociale udvikling. Eleverne fremhæver, hvordan rollen som praktikinstruktør har styrket deres selvtillid, ansvarsfølelse og evne til at træde frem og tage initiativ. De får mulighed for at prøve sig selv af i trygge rammer og udvikler modet til at stå foran andre og eksperimentere med nye løsninger.

Arbejdet med børnene i skolesport styrker elevernes forståelse for forskelligheder og relationer. De lærer at skabe inkluderende fællesskaber og tilpasse deres lederskab til børns individuelle behov. Dette udvikler både deres empati og evne til at motivere andre.

Lærere og kommunale tovholdere beskriver, hvordan tidligere tilbageholdende elever bliver mere udadvendte og engagerede, hvilket understøtter deres personlige vækst og tro på egne evner.

Spørgeskemaundersøgelsen viser at størstedelen af eleverne oplever øget selvtillid, bedre evne til at stille sig op foran andre og en meningsfuld forståelse for at gøre noget for andre.

Samlet set bidrager uddannelsen til elevernes personlige mestring, sociale færdigheder og evne til at tage ansvar – både i skolen og i andre kontekster.

Delformål 2: Elevernes faglige didaktiske udbytte

Junioridrætslederuddannelsen giver eleverne en række faglige didaktiske værktøjer, hvor både de nuværende og tidligere elever påpeger centrale temaer som *strukturering og planlægning, improvisation og justering af aktiviteter, tilpasning til børnenes behov og aldersgrupper, kommunikation og autoritet*. Elevernes erfaringer viser, at det ikke kun handler om at igangsætte og styre aktiviteter, men også om at tilpasse og udvikle løbende undervejs med blik for målgruppen. De peger ligeledes på effektiv håndtering af børn og kommunikere klart og pædagogisk. Dette kræver både teoretiske indsigter og praktiske erfaringer, som er afgørende for deres udvikling som instruktører og ledere. En af de interviewede lærere opsummerer elevernes faglige udbytte på denne måde:

Jeg synes, at jeg kan se en udvikling i deres evner til at styre en børnegruppe og deres undervisning. Deres evne til at sætte en aktivitet op og få samling på børnene bliver helt klart bedre hen over sådan et skoleår.

Skolesportslærer

Struktur og planlægning

Et centralt aspekt for eleven var at lære at planlægge og strukturere undervisningen, så træningsforløb blev klare og velorganiserede. Læreren fremhæver, hvordan eleverne på JIL-uddannelsen bliver udstyret med konkrete værktøjer til at planlægge og gennemføre aktiviteter i skolesport.

Der får de nogle redskaber til for eksempel en sådan lille undervisningsplan, som man ligesom på forhånd får gjort sig nogle få tanker om. Hvad er det for en leg, vi skal sætte i gang? Hvad for nogle ting skal vi bruge? Hvordan afvikler vi den her leg, og kan vi eventuelt udvikle den her leg.

Skolesportslærer

Lærerne fortæller, at eleverne laver enkle undervisningsplaner, reflektere over aktiviteternes formål, nødvendige materialer, afvikling og muligheder for videreudvikling. Dette styrker deres didaktiske kompetencer og giver dem en praktisk forståelse af undervisningens struktur, hvilket gør dem bedre rustet til rollen som instruktører. Lærernes udsagn understøttes af også af tidligere JIL-elever:

Igen det her med strukturering og planlægning. Altså hvordan vi lige planlægger de her, hvad 45 minutter vi havde om de her børn, så vi ikke stod 5 der ikke vidste hvad der skulle ske.

Tidligere JIL-elev

"Det gav mig også en struktur, som jeg stadig bruger, når jeg planlægger aktiviteter eller laver opgaver på studiet."

Tidligere JIL-elev

Udsagnet fra den tidligere elev viser, at forberedelse bidrog til en mere effektiv og tryk undervisning, hvor både instruktører og deltagere var klar over, hvad der skulle ske. Derudover giver værktøjerne hende en god ballast, som er nyttige i hendes nuværende studier.

Evnen til at strukturere og planlægge har også været vigtige til at håndtere uforudsete situationer i undervisningen at en fast aktivitetsrutine skaber tryk og

overblik for børnene. Strukturen er således også noget der er væsentligt for de børn, de arbejder med.

Vi starter altid en rundkreds. Vi slutter altid en rundkreds, fordi så er der lige-som nogle rutiner, som de kan forholde sig til.

Tidligere JIL-elev

Improvisation og fleksibilitet

Eleverne har erfaret, at det er vigtigt at kunne improvisere og tilpasse aktiviteter hurtigt, når noget ikke går som planlagt. De lærer at tænke kreativt og finde nye løsninger i øjeblikket, så børnene kan have det sjovt og deltage aktivt.

Eleverne nævner også de udfordringer, de møder, og hvordan disse styrker deres evne til at tænke kreativt og finde løsninger. En elev bemærker:

Jeg vil sige, jeg har lært at finde på en ny måde at gøre ting på.

Nuværende JIL-elev

Jeg vil sige, at hvis det skulle være noget, så er det måske det der med at finde på noget lige på spottet, fordi man hele tiden skal ændre det. Jeg har i hvert fald lagt mærke til, at uanset hvor meget du prøver på at forklare det, så er der stadig et eller andet, som du måske kunne have sagt på en anden måde, eller som de ikke forstår. Så det der med hele tiden at kunne tænke anderledes. Det vil jeg sige, det har jeg lært. At finde på en ny måde at gøre ting på.

Nuværende JIL-elev

Dette citat fremhæver evnen til at improvisere, være fleksibel og kommunikere klart, selv når tingene ikke går som planlagt. Denne udtalelse viser, hvordan eleverne lærer at være fleksible og tilpasse sig uforudsete situationer, hvilket er en vigtig kompetence i både professionelle og sociale sammenhænge.

En tidligere elev har også lært at improvisere og tilpasse aktiviteter, når børnenes koncentration svigter, hvilket giver fleksibilitet i undervisningen:

Nu gider de ikke danse mere? Okay, kan vi så lige lave en eller anden form for leg til sidst.

Tidligere JIL-elev

Eleverne lærer at arbejde med de ressourcer, der er til rådighed, og finde kreative løsninger:

Det der med, at det er fedt at se, det der med, at uanset forholdene uanset om det er en gymnastiksal fra 1960 eller en der er topmoderne, så kan man altid finde en vej til at lege.

Foreningstilknyttet

Tilpasning til børnenes behov og aldersgrupper

Tovholderen beskriver, hvordan eleverne gennem programmerne lærer centrale elementer inden for børnepædagogik, såsom behandling af børn og planlægning af aktiviteter. Disse færdigheder gør dem i stand til at tage en aktiv rolle i undervisningssituationer.

Og det er jo også det vi sælger lidt til foreningerne, at det lige præcis det vi kan give dem. Noget grundlæggende omkring behandling af børn og planlægning og lave opvarmning.

Kommunal tovholder

Disse færdigheder gør eleverne bedre rustet til at undervise og træne, hvilket understøtter deres rolle som kommende undervisere og trænere i eksempelvis foreningslivet.

Tovholderens observationer understøttes også af flere af nuværende og tidligere elever. De fortæller om evnen til at tilpasse aktiviteter til forskellige aldersgrupper og børnenes individuelle behov og om at skabe aktiviteter, hvor alle kan være med, uanset deres baggrunde. En af eleverne siger:

Vi lærer også, at man skal sætte et vist niveau [...] så alle kan være med.
Nuværende JIL-elev

Dette understreger betydningen af at tilpasse aktiviteter, så alle børn kan deltage og have det sjovt, hvilket fremmer inkluderende idrætspraksis.

Underviseren pointerer også, at eleverne i høj grad lærer at planlægge, gennemføre og evaluere deres egne forløb, hvilket giver dem grundlæggende pædagogiske færdigheder. Han understreger, hvordan eleverne bliver trænet i at træffe beslutninger undervejs, når de oplever at der skal andet til for at lykkes med eleverne:

De lærer at tage nogle valg og sige: 'Godt, vi gør lige sådan her i stedet for.'
JIL-underviser

Kommunikation og feedback

Eleverne udvikler også deres evne til at kommunikere effektivt til børnene, samt hvordan den måde, hvorpå de giver positiv feedback på, har stor betydning for børnenes engagement. De lærer at forklare øvelser på en klar og pædagogisk måde og samtidig skabe respektfulde relationer til børnene.

Jeg er bedre til bare at snakke. At forklare børnene, hvad øvelsen er, og få dem selv at lytte på mig. Måske være lidt bestemt. Det er jeg blevet bedre til.
Nuværende JIL-elev

Citatet er udtryk for at flere af nuværende og tidligere elever, der beskriver udvikling af deres kommunikationsevner og deres evne til at balancere mellem at være en autoritet og sætte en retning for rammerne og være venlig i deres interaktioner med børnene.

Særligt de tidligere elever giver også udtryk for, hvordan de har været opmærksomme på at bruge positiv feedback som et motiverende værktøj, der skaber en støttende læringsatmosfære:

Det der med at rose og give feedback. Det har jeg meget in mente hele tiden fordi man også selv ved, at det er træls hele tiden at få alt det negative.
Tidligere JIL-elev

Den tidligere elev beskriver, hvordan hendes erfaring med at modtage kritik selv har givet hende en bevidsthed om at skabe en mere opmuntrende og inkluderende tilgang i undervisningen.

Samarbejde og sociale dynamikker

Junioridrætslederuddannelsen lærer også eleverne, hvordan de skaber et stærkt fællesskab blandt børn. Eleverne bliver i stand til at arbejde med samarbejdsøvelser og håndtere sociale dynamikker, hvor børn ofte har forskellige motivationsniveauer.

Vi arbejder meget med fællesskab og samarbejde [...] både i cirkler og i lege, hvor alle kan være med.

Nuværende JIL-elev

Det viser, hvordan junioridrætslederne lærer at skabe inkluderende aktiviteter, der styrker samarbejde og fællesskab blandt børn.

Elevernes fagdidaktiske udbytte – kvantitative data

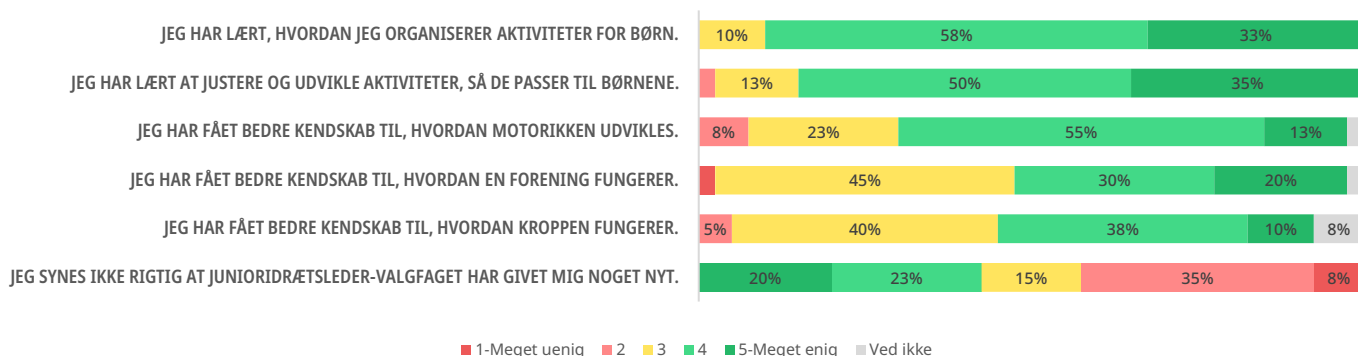
Spørgeskemaundersøgelsens fund underbygger, at eleverne har tilegnet sig en bred vifte af fagdidaktiske kompetencer med afsæt i JIL-uddannelsen

Eleverne gav i høj grad udtryk for, at de har tilegnet sig kompetencer til at organisere, justere og udvikle aktiviteter til børn. Ni ud af ti respondenter angav, at de var enige eller meget enige i, at de har lært at organisere aktiviteter for børn, og 85% angav, at de har lært at justere og udvikle aktiviteter, så de passer til børnene. De mere teoretiske kompetencer som kendskab til udvikling af motorik (68%), foreninger (50%) og kroppen (48%) lå en anelse lavere end de praktisk orienterede kompetencer, men dog havde mellem 48% og 68% af respondenterne angivet, at de var enige eller meget enige i at have opnået disse kompetencer.

Hvor respondenterne overvejende vurderede, at de havde et positivt udbytte af JIL-uddannelsen, angav en betydelig andel af respondenterne (43%), at de var enig eller meget enige i, at uddannelsen ikke rigtig har givet dem noget nyt.

LÆRINGSMÅL

Hvordan passer følgende udsagn på dit forløb med Junioridrætsleder-valgfaget?

Figur 6.11. Udbytte af Junioridrætsleder-valgfaget ift. Læringsmål blandt elever på Junioridrætsleder-valgfaget i den undersøgte kommune (n=40).

Opsamling delformål 2 - elevernes faglige udvikling

Fra elevernes perspektiv giver junioridrætslederuddannelsen en vigtig kombination af didaktiske færdigheder, der inkluderer improvisation, fleksibilitet, tilpasning, kommunikation og samarbejde.

Elevernes beretninger om det faglige didaktiske udbytte beskriver et højt fagligt niveau. De tidligere elevers refleksioner over deres praksis er på mange måder imponerende, idet de fortæller om, hvordan de er i stand til at sætte en retning justere aktiviteter i nuet med henblik på, at få alle elever med. Dette kan selvfølgelig være udtryk for, at de allerede har haft en del erfaringer med sig inden de påbegyndte JIL-uddannelsen. Udsagnene underbygges også af de nuværende

elever, som i deres beskrivelser også fortæller om evner, der peger i den retning. Disse færdigheder, som kombinerer teori og praksis, er ikke kun værdifulde i skolesport, men også i deres daglige interaktioner og samarbejde i forskellige sociale og akademiske kontekster.

Delformål 3: Elevernes motivation til at indgå i frivilligt foreningsarbejde

I dette afsnit beskrives, hvordan eleverne gennem JIL bliver mere positive for at deltage i frivilligt foreningsarbejde og særligt den glæde de opnår ved at give noget til andre. Det skal her kort bemærkes, at 8 ud af 10 interviewede nuværende og tidligere elever i forvejen havde haft berøring med at være frivillige instruktører, inden de startede op på JIL uddannelsen. For de nuværende og tidligere elever er der måske snarere en bevidstgørelse om, hvorfor de er frivillige, end at de får lyst til at indgå i frivilligt foreningsarbejde, da de i forvejen er aktive.

Det giver et boost og ekstra selvtillid

Elevernes indgang til JIL ser ud til at have stor betydning for deres lyst til at være frivillige efterfølgende. De interviewede elever var allerede frivillige i forvejen og fik igennem uddannelsen bekræftet, at det var sjovt og meningsfuldt at være frivillig. Uddannelsen styrkede deres lyst til at udforske nye muligheder og gav hende mod på at tage næste skridt i sin udvikling:

Det giver jo et boost, fordi man ved, hvordan man skal håndtere det her [...] det giver mere mod.

Nuværende JIL-elev

Jeg er allerede frivillig [...] men det her giver ekstra erfaring og selvtillid.

Nuværende JIL-elev

Jeg tror bare, at det har givet mig mere blod på tanden til sådan at komme videre og prøve altså noget vildere.

Tidligere JIL-elev

Nu ved jeg godt, jeg har gjort det her i lang tid, men jeg er blevet mere frivillig. Jeg har været med til nogle stævner med foreningen, f.eks. diabetesstævner, og jeg har hjulpet med forskellige ting.

Nuværende JIL-elev

Ovenstående udsagn understreger, hvordan JIL-uddannelsen har fungeret som en inspirationskilde, der har motiveret eleverne yderligere og bekræftet dem i at være frivillig ved at videreudvikle deres kompetencer i et trykt læringsmiljø.

Nogle af eleverne beskriver, at den relation de har til børnene i praktik, har betydning for deres lyst at være frivillig.

Børnene ser op til os [...] det er fedt, at de genkender os og glæder sig til, vi kommer.

Nuværende JIL-elev

Altså hver gang praktikken er ovre, så har jeg lidt sådan en yes-følelse over, at det gik, som jeg gerne ville have det, at de blev glade, og de fik rørt sig.

Nuværende JIL-elev (som ikke er frivillig i fritiden)

Ovenstående citat fremhæver glæden og tilfredsheden ved at bidrage positivt til andres oplevelser. Det faktum at deres teoretiske værktøjer er noget, som de prøver på "rigtige" børn har stor betydning for, at deres virke som instruktører er

meningsfuldt. Den interaktion, der er med børnene og den glæde som børnene viser, når de møder dem, har stor betydning for JIL-elevens lyst til at være frivillig. Det giver dem stor værdi at være noget for andre.

Eleverne har forskellige motiver for JIL og frivillighed

Tovholderen og lærerne fremhæver, at JIL-uddannelsens betydning for frivilligheden er tæt knyttet til elevernes forudgående interesse for idræt og lyst til at arbejde med børn.

Men det er jo helt klart dem, der har interessen i idræt, og som synes det er sjovt at være sammen med børn. Det er også dem, der fortsætter som trænere.

Kommunal tovholder

Nogle af dem tager rigtig godt fra og går virkelig op i det. De kunne sagtens fortsætte som trænere eller frivillige.

Skolesportslærer

Lærerne peger på, at de elever, som vælger JIL for at udvikle sig og få en smagsprøve på instruktørrollen, også er dem, der viser størst engagement og efterfølgende lyst til at fortsætte som frivillige. Modsat ses mindre udvikling og motivation hos de elever, der vælger JIL som et fravalg af andre valgfag:

De, der vælger det, fordi de ikke vil noget andet, viser ikke samme engagement. Det er ikke sikkert, de har en instruktør i maven.

Skolesportslærer

Tovholderen understreger, at Junioridrætslederuddannelsen ikke kun styrker elevernes engagement i øjeblikket, men også har en varig effekt, der viser sig senere i deres liv enten i deres uddannelsesvalg eller fritidsinteresser. Mange tidligere deltagere fortsætter med at bidrage til foreningslivet som trænere eller frivillige, og deres engagement bygger på de kompetencer og erfaringer, de har fået under uddannelsen

Han er lige blevet seniortræner ude i vores lokale fodboldklub, og han siger, at noget af det, han trækker på, det er faktisk nogle af de grundlæggende ting, vi lærte dem på junioridrætsleder.

Kommunal tovholder

Frivillighed er også andet end instruktør

JIL-uddannelsen er bred og rummer muligheder for, at eleverne kan finde deres egen vej i det frivillige idrætsliv, hvad enten det er som trænere, dommere eller i andre roller.

Vi har også haft én, som tog den her junioridrætslederuddannelse, som så efterfølgende på ungdomsskolen også tog dommerkort. Så han gik simpelthen ud og blev fodbolddommer.

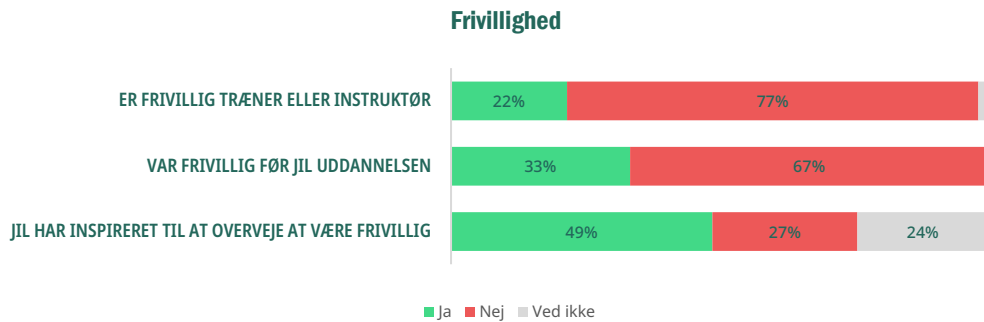
Skolesportslærer

Skolesportslæreren fremhæver, hvordan JIL-uddannelsen kan føre til nye veje ind i foreningslivet, som f.eks. dommergerningen. Uddannelsen giver eleverne selvtillid og kompetencer, der gør dem i stand til at påtage sig roller med ansvar, hvilket er vigtigt for idrætsmiljøets udvikling.

Frivillig i foreningslivet kvantitative data

Spørgeskemaundersøgelsen understøtter fundene i interviews med lærere, elever og tovholder.

Spørgeskemaundersøgelsen viser, at en femtedel af eleverne var frivillige trænere eller instruktører i deres fritid, da de svarede på undersøgelsen. Dette var en anelse lavere, end da de startede på uddannelsen hvor 1 ud af 3 var frivillige. Det tyder dog på, at JIL har givet mange elever motivation for at være frivillig, idet halvdelen af de respondenter, som ikke var trænere eller instruktører, da de startede uddannelsen, er blevet inspireret til at overveje at blive frivillig.

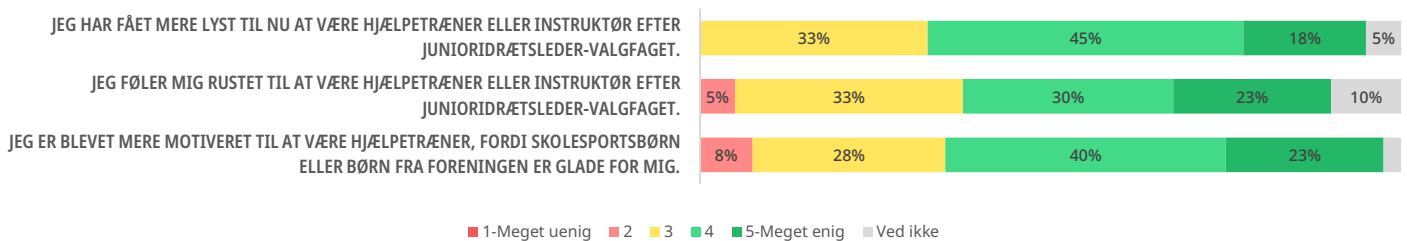

Figur 6.12. Frivillighed blandt elever på Junioridrætsleder-valgfaget i den undersøgte kommune (n=47). Respondenter som svarede at de ikke var træner eller instruktør (n=37) modtog spørgsmålet om JIL har inspireret dem til at overveje at blive frivillig.

Undersøgelsen tyder på, at Junioridrætsleder-uddannelsen styrker deltagernes tryghed ved og motivation for at deltage i foreningslivet som frivillig. 63% af respondenterne angav, at de er enige eller meget enige i, at JIL-uddannelsen har givet dem lyst til at være hjælpetræner eller instruktør i foreningslivet, og 53% af eleverne føler sig rustet til at være hjælpetræner eller instruktør som følge af uddannelsen. Den feedback og værdi man kan opleve at skabe som træner eller instruktør tyder på at være vigtig for eleverne, da 63% angav, at de er blevet motiveret til at være hjælpetrænere som følge af, at børnene de har undervist var glade for dem.

FORENING

Hvordan passer følgende udsagn på dit forløb med Junioridrætsleder-valgfaget?

Figur 6.13. Udbytte af Junioridrætsleder-valgfaget ift. Foreningsdeltagelse blandt elever på Junioridrætsleder-valgfaget i den undersøgte kommune (n=40).

Opsamling delformål 3 - elevernes motivation for frivillighed

Junioridrætslederuddannelsen (JIL) styrker elevernes lyst til at engagere sig i frivilligt foreningsarbejde ved at øge deres selvtillid og bevidsthed om værdien af at bidrage til fællesskabet. Mange elever havde allerede erfaring som frivillige, og for dem fungerer uddannelsen som en bekræftelse af deres engagement og

en mulighed for at udvikle nye kompetencer. Afsnittet kan fremhæve tre væsentlige pointer. 1) *Motivation og glæde ved at gøre en forskel.* Eleverne fremhæver glæden ved at undervise børn og se deres positive reaktioner som en vigtig drivkraft. Den praktiske erfaring gør deres indsats meningsfuld og styrker lysten til at fortsætte som frivillige. 2) *Varig effekt og fleksible veje.* JIL åbner også nye muligheder, som fx at blive dommer, og skaber selvtillid til at tage ansvar i foreningslivet. Tidligere deltagere bruger ofte de erfaringer, som de har opnået, i deres fortsatte frivillige engagement. 3) *Kvantitativt understøttet.* 63% af eleverne angiver, at JIL har motiveret dem til at blive hjælpetrænere eller instruktører, og 53% føler sig rustet til opgaven. Mange, der ikke tidligere var frivillige, er blevet inspireret til at overveje frivilligt arbejde, især gennem de positive oplevelser med børnene.

Samlet set styrker JIL elevernes motivation og åbner døre til flere roller i foreningslivet.

Delformål 4: Betydning af organisering af valgfag og skolesport.

I den undersøgte kommune har JIL-uddannelsen været forankret i næsten 10 år. Afsnittet belyser derfor betydningen af uddannelsens opbygning og struktureret samt hvilken betydning det har for elevernes udvikling. Herunder har vi også rettet opmærksomheden på betydningen af den kommunale forankring og hvordan sammenspillet mellem forvaltninger, skoler og foreninger er afgørende for, at JIL i denne kommune er en succes.

Helhedsorienteret tilgang og kommunal forankring

Kommunens gode samarbejde på tværs af organisationer og skoler er helt central for uddannelsens kontinuitet og succes. Tovholderen forklarer, at det gør en kæmpe forskel at kombinere fritidsvejledning med uddannelsen af junioridrætsledere og integrere dem i praktik i Skolesport på alle skoler. De forskellige elementer smelter sammen og skaber en helhed, som han fremhæver som nøglen til deres succes.

Udover skolesport deltager junioridrætslederne også i mindst ét stævne eller en turnering. Den foreningstilknyttede forklarer, hvordan "*håndboldkaravanen*" er blevet en succes på grund af junioridrætsledernes afgørende rolle. De unge får praktisk erfaring og ansvar, mens klubben og børnene oplever en dag med aktivitet og glæde. Dette samarbejde illustrerer, hvordan de unges indsats skaber en win-win-situation:

Junioridrætslederne udvikler deres kompetencer, mens foreninger og institutioner nyder godt af deres engagement

Foreningstilknyttet

Han nævner også, hvordan junioridrætslederuddannelsen er med til at "*binde byen sammen*", fordi junioridrætslederne arbejder med børn fra deres egen skole eller SFO. Dette skaber trykthed og samhørighed i lokalsamfundet, samtidig med at fremtidige generationer introduceres til idræt gennem rollemodeller, de kan spejle sig i.

Den kommunale tovholder understreger også, at den rette person i rollen og opbakning fra ledelsen er altafgørende for succes:

Det er simpelthen alfa og omega, at det er den rette person på jobbet, og at ledelsen støtter op om det.

Kommunal tovholder

Når den rette person med de nødvendige kompetencer og engagement varetager opgaven, skabes der tillid og fremdrift i projektet. Samtidig sikrer ledelsens opbakning, at rammerne for arbejdet er på plads, og at der er ressourcer og tid til rådighed. Dette understreger, hvordan organisatorisk støtte og ledelsesmæssig opbakning er nøglen til at sikre både kvalitet og stabilitet i uddannelsen og skabe et bæredygtigt fundament for samarbejdet på tværs af skoler, fritidstilbud og foreninger.

Betydningen af praktiske erfaringer

Eleverne understreger gentagne gange, at de praktiske dele af uddannelsen er mest engagerende og meningsfulde. En nuværende elev fortæller:

Selvom vi laver rigtig meget hernede [i den teoretiske undervisning], så er det at skulle ud og selv at lave noget, det er altid sjovere, synes jeg.

Nuværende JIL-elev

Den praktiske anvendelse styrker ikke kun deres læring, men giver dem også en følelse af tilfredshed og succes. Dette er særligt vigtigt for deres motivation og engagement.

Flere elever oplever, at strukturen på uddannelsen er overskuelig og tydeligt knyttet til deres rolle som instruktører i praksis. Eleverne sætter pris på den direkte forbindelse mellem teori og praksis, hvor de forberedes til at håndtere opgaverne med de yngre elever. En elev bemærker:

Det er fedt, at vi prøver det hele i praksis først, så vi ved, hvad vi skal gøre, når vi står foran børnene. Det giver meget mere selvtillid.

Nuværende JIL-elev

Dette peger på, at uddannelsens praksisorienterede tilgang styrker elevernes kompetencer og giver dem en følelse af forberedelse og tryk i deres roller.

Teori et nødvendigt "onde"

Der er en tydelig spænding mellem elevernes oplevelse af teori og praksis. Samtidig med at elever anerkender værdien af teorien, og at de anvender det i praksis, anser de også teorien som knapt så spændende.

Det er jo tit svært, fordi selvom vi jo ikke synes, det nødvendigvis er det mest spændende at skulle høre om, hvilke legebørn kan lave. Men på den anden side, hvis vi ikke fik alt det her at vide, så ville vi jo heller ikke kunne gøre det lige så godt, når vi så er i praktik.

Nuværende JIL-elev

Dette viser, at eleverne ser teorien som nødvendig og hjælpsom, selvom den ikke altid er motiverende.

Systematiske refleksioner fremmer læringen

En vigtig del af uddannelsens opbygning er den systematiske refleksion og evaluering, som understøtter elevernes læring. En skolesportslærer beskriver:

Når de er færdige, [...] så samles vi lige, og så snakker vi lige om, hvad gik godt? Er der nogle ting, hvor det gik galt? Og hvad skal vi forbedre til næste gang?

Skolesportslærer

Denne praksis skaber en kontinuerlig læringscyklus, hvor eleverne lærer af deres erfaringer og forbedrer deres arbejde over tid. En tidligere elev fremhæver betydningen af lærerstøtte i de praktiske situationer:

Vi arbejdede i grupper på tre og havde en lærer til at støtte os. Det var virkelig trygt.

Tidligere JIL-elev

Denne struktur skaber en tryk ramme, hvor eleverne kan udvikle deres kompetencer og tage ansvar i et støttende og lærende miljø.

Vekselvirkningen mellem teori og praksis fremhæves som central af både elever og undervisere:

Vekselvirkning mellem man får noget teori og noget praksis på egen krop. Og så skal man ud at prøve det på andre. Det synes jeg fungerer.

Skolesportslærer

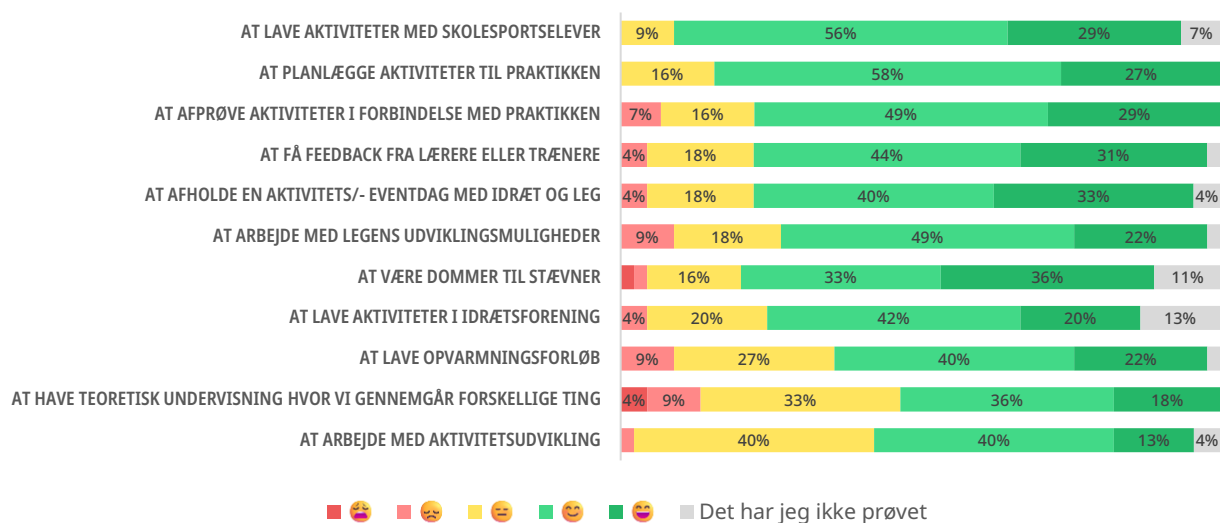
Denne struktur sikrer en dybere forståelse og bedre forberedelse til praksis.

Kvantitative data om praktik vs. teori

Vi ser en stor overensstemmelse mellem det kvalitative og kvantitative datamateriale i forhold til elevernes vurdering af uddannelsens undervisningsaktiviteter.

Respondenterne i spørgeskemaet vurderede, hvordan de har oplevet en lang række af aktiviteter i faget. Her ses overordnet et positivt billede af elevernes oplevelse af indholdet i uddannelsen. For alle elementer angav over 50% af respondenterne en positiv vurdering (4 eller 5 på en 5-trins likert skala med smileyer), og med en enkelt undtagelse (Teoretisk undervisning: 13%) angav under 10% en negativ vurdering af alle elementerne (1 eller 2 på en 5-trins likert skala med smileyer). Respondenterne oplevede det at gennemføre idrætsaktiviteter og planlægge dem som de mest positive aktiviteter i uddannelsen. 85% af eleverne havde en positiv oplevelse med at lave aktiviteter for skolesports elever samt planlægge aktiviteter i praktikken, og 78% havde en positiv oplevelse med at afprøve aktiviteter i praktikken. De elementer som færrest elever angav en positiv oplevelse med, var den teoretiske undervisning og at arbejde med aktivitetsudvikling, hvor hhv. 53% og 54% angav en positiv oplevelse. Det er dog værd at bemærke, at kun 2% angav en negativ oplevelse ved at arbejde med aktivitetsudvikling. At have teoretisk undervisning var det element, som flest angav en negativ oplevelse af (13%), hvor 4% angav den lavest mulige vurdering.

HVORDAN HAR DU OPLEVET FØLGENDE AKTIVITETER I JUNIORIDRÆTSLEDER-VALGFAGET?

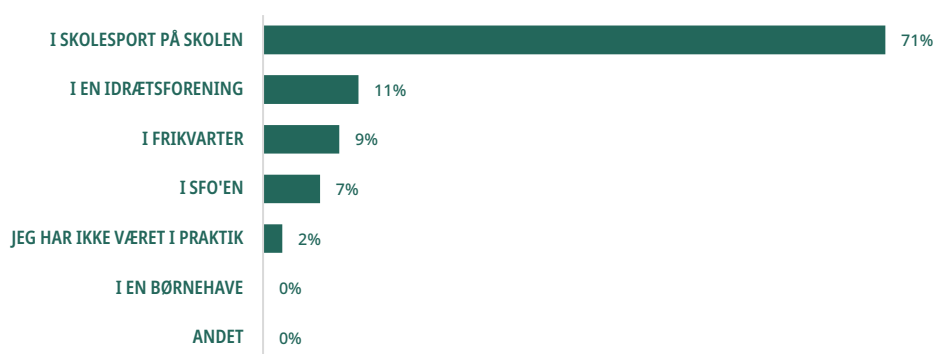

Figur 6.14. Oplevelse specifikke elementer af Junioridrætsleder-valgfaget blandt elever på Junioridrætsleder-valgfaget i den undersøgte kommune (n=47).

En central del af Junioridrætsleder-uddannelsen er at få praksiserfaring med at anvende det tillærte i uddannelsen. Dette foregår i et praktikforløb, hvor eleverne planlægger og gennemfører idrætsaktiviteter for en målgruppe.

I den undersøgte kommune har praktikken i høj grad været forankret i indsatsen Skolesport, som tidligere er blevet udbudt af Dansk Skoleidræt, og nu er integreret kommunalt i Den undersøgte kommune. 71% af respondenterne har således været i praktik i Skolesport. 11% af respondenterne har været i praktik i en idrætsforening, og de resterende elever har været i praktik på skolen i hhv. frikvarter (9%) og i SFO'en (7%). 2% af respondenterne angav, at de ikke var i praktik.

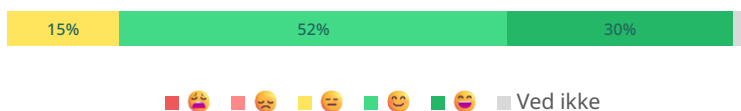
HVOR FOREGIK DIN PRAKTIK HOVEDSAGELIGT?

Figur 6.15. Placering af praktik for elever på Junioridrætsleder-valgfaget i den undersøgte kommune (n=46).

Overordnet har eleverne haft en positiv oplevelse med at være i praktik, hvor 82% angav en glad eller meget glad smiley. Heraf var 30% angivet som den mest positive smiley. Ingen af respondenterne angav en negativ oplevelse med praktikken.

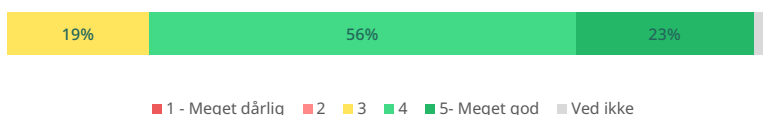
HVORDAN HAR DU OVERORDNET OPLEVET DIN PRAKTIK

Figur 6.16. Oplevelse af praktik blandt elever på Junioridrætsleder-valgfa-
get i den undersøgte kommune (n=46).

I gennem praktikken har eleverne haft en positiv oplevelse med at undervise yngre børn, idet 89% afgiver, at de har en god eller meget god relation med de børn de har undervist.

HVORDAN HAR DU OPLEVET RELATIONEN MELLEM DIG OG DE BØRN DU HAR UNDERVIST?

Figur 6.17. Oplevelse af relationen til de yngre børn som er blevet undervist
blandt elever på Junioridrætsleder-valgfaget i den undersøgte kommune
(n=45).

Respondenterne havde mulighed for at uddybe, hvad børnenes reaktioner har gjort ved dem. En stor andel angav, at det gjorde dem glade at opleve de yngre børns reaktioner på deres undervisning. Oplevelsen var forbundet med en oplevelse af at gøre en forskel og at føle sig kompetent til at tage ansvar.

Gjort mig glad. Deres reaktioner viste at man gjorde en forskel.

Fritekstbesvarelse, Hvad har reaktionerne fra børnene gjort ved dig?

*Det var meget dejligt hvordan de så op til en og havde respekt til en. Gav en autoritets rolle som jeg nogle gange bruger nu i dag, sårn lige med at tage te-
ten.*

Fritekstbesvarelse, Hvad har reaktionerne fra børnene gjort ved dig?

En andel angav ligeledes at børnenes reaktioner på deres undervisning som Junioridrætsledere fik dem til at gøre sig umage, og gav dem lyst til at træne videre.

Fået en til at ville træne dem videre

Fritekstbesvarelse, Hvad har reaktionerne fra børnene gjort ved dig?

En mindre gruppe elever gav dog også udtryk for, at det var udfordrende at håndtere de yngre børn. Det kan være svært at omsætte det, som er blevet lært på kurset, og der kan være behov for støtte fra voksne.

Svært at sætte ord på, hvad de har gjort, dog ved jeg, at mange (specielt nogle drenge) har lidt til ingen respekt. De mangler at blive taget hånd om af en voksen og ikke elever i 8.-9. Klasse

Fritekstbesvarelse, Hvad har reaktionerne fra børnene gjort ved dig?

Altså de vil ikke lytte og det er lidt som om, at de ting vi lærer [på uddannelsen red.] ikke virker, når man faktisk kommer ud og prøver aktiviteterne med børnene

Fritekstbesvarelse, Hvad har reaktionerne fra børnene gjort ved dig?

Fastholdelse af frivillige

JIL-uddannelsen kan være med til at give eleverne et venligt puf ud i det frivillige foreningsarbejde. Uddannelsens placering på 9. skoleår kan imidlertid være en begrænsning i forhold til at JIL uddannelsens fulde potentiale med at sluse elever ud i foreningsarbejdet kan indfries.

Jeg vil ønske, at det var startet lidt tidligere i 9 klasse. [...] Jeg kan godt forestille mig, hvordan det kommer til at gå, hvis man skal på efterskole om et halvt år fra, at man starter i praktik. Hvad er sandsynligheden så for, at man starter som træner, når man kun har et 0,5 år at kigge frem i? Så det kunne lidt være en barriere. Derfor tænker jeg også, at hvis man startede i 8.- eller 7. klasse sågar, så kunne man godt arbejde på at gøre det nemmere, fordi jeg tror, også hvis man er der i 7., så er man også mere tilbøjelig til at sige ja frem for nej, end når man går i 9.

Foreningstilknyttet

Den Foreningstilknyttede påpeger således, at placering i 9. klasses trin er en udfordring i forhold til, at mange elever efter 9. klasse ofte tager på efterskole, og at de dermed mister forbindelsen til dem.

Endvidere påpeger en foreningstilknyttet, at det kunne være oplagt for efterskolerne at videreføre uddannelse af frivilligt foreningsarbejdet for at holde eleverne ved ilden.

De har jo meget travlt med efterskoleskolelivet, så det skal ind i skoleskemaet, hvis man skal lykkes med det, tror jeg. Men det skal på programmet.

Foreningstilknyttet

Fastholdelsen af de unge hænger således sammen med at være i stand til at bygge bro mellem de unges uddannelser og skabe sammenhæng mellem for eksempel folkeskole, efterskole og ungdomsuddannelser. Endvidere er det vigtigt at starte tidligt med at introducere de unge til frivilligt foreningsarbejde.

Potentialet i stærk organisering og progression

Hvis JIL-eleverne har dannet relationer til børn i foreningen, kan det ligeledes være et væsentligt trækplaster og kan styrke deres tilknytning til foreningslivet efter 9. klasse eller endt efterskoleophold:

Hvis vi skal have dem tilbage igen bagefter [efterskolen], som er et stort problem i Jylland, så skal de have en eller anden forpligtelse, altså de skal have en grund til at komme hjem, og hvis der står nogle børn og venter, så tror vi på, at det kan være med til at holde på dem.

Foreningstilknyttet

En tidlig start på JIL-uddannelsen i 7. eller 8. klasse kan også styrke frivilligheden, ved at give eleverne mere tid til at udvikle en tilknytning til idrætsforeninger

og de børn, som de træner og derigennem fastholde interessen for frivilligt foreningsarbejde.

Hvis valgfaget og praktikken organiseres med fokus på progression, hvor eleverne kan fortsætte deres udvikling gennem fx et trænerakademi, styrkes broen til foreningslivet yderligere. Progressionen giver eleverne mulighed for at bygge videre på deres læring og se en klar karrierevej inden for sport og ledelse:

Han snakkede om det her med at have junioridrætsleder og så bygge ovenpå med trænerakademiet, når de kommer længere hen.

Foreningstilknyttet

Dette giver eleverne en klar forståelse af, hvordan de kan bruge deres erfaringer fra Junioridrætslederuddannelsen i fremtiden.

Opsamling delformål 4 – Betydning af organisering og struktur

Dette afsnit peger på 4 centrale pointer, der har betydning for, at JIL-uddannelsen er et stort bidrag til JIL elevernes personlig, sociale og fagdidaktiske udbytte. 1) *Kommunalt samarbejde og helhedsorientering*. Uddannelsens succes skyldes tæt samarbejde mellem kommune, skoler og foreninger samt integration med Skolesport og stævner. Praktiske erfaringer giver elever ansvar og skaber værdi for både børn og lokalsamfund, mens tovholderens og ledelsens støtte er afgørende for stabilitet og kvalitet. 2) *Praksis og teori*. Praktiske aktiviteter er mest motiverende for eleverne og styrker deres selvtillid og kompetencer. Teori opleves som nødvendig, men mindre engagerende, og fungerer bedst, når den kobles direkte til praksis. 3) *Social udvikling og refleksion*. Uddannelsen styrker fællesskab og netværk på tværs af skoler. Systematisk refleksion og lærerstøtte sikrer kontinuerlig udvikling i praksis. 4) *Fastholdelse og progression*. Placeringen i 9. klasse udfordrer fastholdelsen i foreningslivet, da mange elever fortsætter på efterskole og derefter ikke vender tilbage som frivillige. En tidligere start og et struktureret forløb med progression, som fx et trænerakademi, kan styrke unges tilknytning til foreninger.

Uddannelsen binder lokalsamfundet sammen og inspirerer unge til at engagere sig i idrætslivet.

6.5. Justeringsforslag og feedforward

Baseret på interviews, observationsdata, surveydata og brugerdata angives der her justeringsforslag og feedforward til indsatsen.

<p>JIL UDVIKLER ELEVERNES KOMPETENCER</p> <ul style="list-style-type: none"> • JIL udvikler elevernes personlige, sociale og fagdidaktiske kompetencer. • Eleverne synes at det er sjovt og er meget glade for uddannelsen. 	<p>LAV EN LÆREPLAN</p> <ul style="list-style-type: none"> • Læreplanen er et vigtigt redskab for at de involverede aktører så praktiklærere eller foreningsfolk ved, hvad uddannelsen går ud på. • Læreplanen giver praktiklærere et værktøj til at give feedback til eleverne. 	<p>PRAKTIKKEN MOTIVERER OG UDVIKLER</p> <ul style="list-style-type: none"> • Praktikken i skolesport er en tryk, motiverende og lærerig ramme for JIL eleverne. • Teorien er knap så spændende men samtidig en nødvendig ballast.
<p>KOMMUNAL FORANKRING HAR STOR BETYDNING</p> <ul style="list-style-type: none"> • Den kommunale forankring af JIL og de relationer og netværk der er skabt over tid har meget stor betydning for JIL uddannelsens sammenhæng. 	<p>START TIDLIGERE MED JIL</p> <ul style="list-style-type: none"> • Placer JIL på 7. eller 8. årgang, for at få sluset eleverne ind i frivillige foreningsarbejde tidligere. • Tidligere start vil skabe tættere relationer til JIL eleverne og gøre det lettere at få dem tilbage efter fx. efterskoleophold. 	<p>LAV EN STRUKTURERET EVALUERING HVERT ÅR</p> <ul style="list-style-type: none"> • JIL er ofte afhængig af politisk velvilje og ambitioner. • Derfor kan strukturerede evalueringer efter afsluttet uddannelsesforløb være et redskab til at imødekomme politiske beslutninger, så de træffes på et oplyst grundlag.

Figur 6.18. Justeringsforslag og feedforward til Junioridrætsleder-uddannelsen

6.6. Konklusion

Med afsæt i det overordnede formål om at undersøge, hvordan Junioridrætslederuddannelsen (JIL) giver eleverne faglige og personlige værktøjer til at engagere sig i træner- og lederopgaver fremadrettet, viser undersøgelsen, at uddannelsen har en betydelig positiv effekt på elevernes udvikling på flere niveauer.

Junioridrætsleder-uddannelsen sigter efter at skabe flere forskellige former for udbytte hos eleverne. Dels sigter uddannelsen imod faglige didaktiske og sociale mål, som er formuleret i læringsmål for uddannelsen. Hertil sigter uddannelsen mod at styrke elevernes personlige kompetencer og dannelse, så de kan anvende elementer fra uddannelsen i andre sammenhænge, som de indgår i. Endeligt sigter uddannelsen også imod, at motivere eleverne til at blive aktive i foreningslivet som trænere og instruktører. Nedenfor præsenteres analysen opdelt i disse tre former for udbytte.

Elevernes personlige og sociale læring styrkes gennem selvtillid, ansvarsfølelse og sociale færdigheder, mens deres faglige didaktiske læring udvikles gennem kompetencer i planlægning, kommunikation og praktisk ledelse. Uddannelsen inspirerer også elevernes motivation for frivilligt arbejde, både gennem positive oplevelser og relationer til børn i praktikken samt muligheden for at udvikle nye roller i foreningslivet.

Analysen af uddannelsens organisering viser, at en integreret tilgang med kombination af teori og praksis er central for elevernes læring. Samarbejdet mellem skoler, foreninger og fritidstilbud skaber stabilitet, men der er også behov for en tidligere start i skolesystemet eller en mere struktureret progression for at fastholde unges engagement i foreningslivet.

Samlet set bidrager Junioridrætslederuddannelsen til en bæredygtig udvikling af praktiske, faglige og sociale færdigheder samtidig med, at den skaber en samhørighed i lokalsamfundet. En velorganiseret, helhedsorienteret struktur, der kombinerer teori, praksis og samarbejde, er nøglen til at sikre elevernes fortsatte engagement som frivillige instruktører, træner eller ledere, både i idrætsforeninger og i bredere sociale kontekster